

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/70/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116204593
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5116204593.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v spore žalobcu: Ing. Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/X, V. W. Y., zastúpenému STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 1 369,88 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 2C/41/2016-50 zo dňa 30. novembra 2017, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie o žalobe žalobcu rozhodol nasledovne:
I. Žalovaný je povinný uhradiť žalobcovi sumu 1.369,88 eur spolu 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.369,88 eur od 23.02.2016 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobcovi priznáva trovy konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

III. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku vo veci samej, a to osobitným uznesením, ktoré vypracuje súdny úradník.

V dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd poukazuje na ust. § 52, § 53 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka, ustanovenia zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ust. § 451, § 517 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 a vykonané dokazovanie konštatoval nasledovné skutkové a právne závery:

Z doložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobca si uplatňuje voči žalovanému nároky vzniknuté z titulu bezdôvodného obohatenia odvodzujúceho od uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere č. 8100020057 zo dňa 20.04.2009 na sumu 1.128,59 eur. Žalobca zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní predmetných zmlúv nekonala v rámci svojho podnikania, povolania alebo zamestnania. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd preto vychádzal z príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. a dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi stranami sporu na základe predmetných zmlúv je vzťahom občianskoprávnym a na predmetné zmluvy sa tak hľadí ako na typové spotrebiteľské zmluvy. Súd má tak za to, že právny vzťah založený úverovými zmluvami je potrebné kvalifikovať ako vzťah spotrebiteľský.

Z predloženej úverovej zmluvy je možné ustáliť, že strany sporu uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver s úverovým rámcom vo výške 1.128,59 eur. Vyčerpanú sumu sa žalobca zaviazal splácať v 30 splátkach mesačne vo výške 68,98 eur so splatnosťou k 29. dňu v mesiaci. Žalovaný žalobcovi vyplatil na základe predmetnej zmluvy len sumu 1.016,86 eur (1.128,68 eur - 111,73 eur), nakoľko poplatok uvedený v bode 8.1 predmetných zmlúv si hneď započítala na poskytnuté úvery podľa bodu 8.4 zmlúv. Celkovo tak žalovaný poskytol žalobcovi sumu 1.016,86 eur. Žalobca žalovanému postupnými platbami uhradil sumu 2.386,74 eur. Žalovaný tieto skutočnosti vo svojich písomných vyjadreniach k žalobe nerozporoval, súd ich teda považuje za nesporné.

Keďže sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z., súd zisťoval, či zmluva o spotrebiteľskom úvere má všetky povinné náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 tohto zákona.

Preskúmaním obsahu zmluvy, súd zistil, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje obligatórna náležitosť spotrebiteľského úveru v zmysle § 4 ods. 2 písm. i), t. j. výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Nemôže tak byť žiadnej pochybnosti o tom, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy v prejednávanej veci bolo tiež uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana) potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami "výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov" viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie toho, aká časť každej splátky pripadá na istinu, aká na úroky a na prípadné poplatky (u každej takejto čiastkovej položky osobitne). V splátke by mala byť oddelene uvedená výška splátky istiny, výška splátky úroku a výška splátky poplatkov. Podľa zistenia súdu to však v danom prípade tak nebolo a požiadavka na presnosť vyžadovanú uvedeným ustanovením splnená preto nie je. Súd dodáva, že uvedenie časti, ktorá z každej splátky pripadá na splatenie vyčerpanej istiny, na splatenie úrokov a splatenie prípadných poplatkov, je podľa súdu potrebné i preto, aby veriteľ nemal možnosť celú zaplatenú splátku použiť na úhradu úrokov (prípadne poplatkov). Neuvedenie tejto náležitosti by mohlo spôsobiť, že hoci spotrebiteľ ako dlžník spláca úver, istina prakticky jeho splátkami splácaná nie je, nakoľko ním uhrádzané splátky sa používajú v celom rozsahu na úhradu príslušenstva, z ktorého dôvodu nedochádza k poníženiu dlžnej istiny. Len vtedy, pokiaľ je presne vymedzené, aká časť splátky sa použije na úhradu istiny a aká časť na úhradu príslušenstva, je vylúčené, aby vznikli pochybnosti o tom, ako mali byť zaplatené splátky započítavané na úhradu dlžného úveru s príslušenstvom. Uvedenie tejto náležitosti v súlade s vyššie uvedeným výkladom z predmetnej zmluvy o úvere ani z predložených splátkových kalendárov, či dohôd o plnení v splátkach nevyplýva. Súd navyše v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že ani z predmetnej zmluvy o úvere ani zo samotných splátkových kalendárov nevyplýva, že by tieto splátkové kalendáre mali byť neoddeliteľnou súčasťou predmetných zmlúv, resp. že by k týmto bezpochyby prináležali a tvorili s nimi jeden celok.

Vzhľadom na uvedené, z dôvodu absencie náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. i) citovaného zákona sa v zmysle § 4 ods. 3 citovaného zákona poskytnuté úvery považujú za bezúročné a bez poplatkov. Keďže poskytnutý úver sa považujú za bezúročný a bez poplatkov už v dôsledku absencie jednej obligatórnej náležitosti vyžadovanej citovaným zákonom, súd pre rozhodnutie vo veci, resp. pre rozhodnutie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného spotrebiteľského úveru nepovažoval za nevyhnutné sa bližšie zaoberať ďalšími namietanými skutočnosťami ohľadne náležitostí predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Odôvodnenie rozhodnutia v tomto smere považoval vzhľadom na vyššie uvedené právne závery za nadbytočné.

Súd pre úplnosť poukazuje na to, že nemohol vec posúdiť vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42/15 z 09.11.2016, ktorý sa týkal výkladu smernice 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a v zmysle ktorého nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (s uvedeným názorom celkom zrejme súvisí potreba ne/uviedenia dátumu konečnej splatnosti úveru, ktorá je vlastne splatnosťou poslednej splátky úveru) a v zmysle ktorého, nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere obsahovala rozčlenenie splátok v podobe amortizačnej tabuľky na istinu, úroky či iné poplatky. Súd sa stotožnil s tvrdeniami žalovaného a síce pri konflikte smernice a vnútroštátneho zákona členského štátu (ktorý

konflikt zrejme vyplýva z obsahu tohto rozhodnutia ako konflikt medzi uvedenou smernicou a zákonom č. 258/2001 Z.z. prijatým za účelom implementácie tejto smernice v SR), musí vnútroštátny súd v prvom rade skúmať, či môže smernici priznať priamy účinok (možnosť smernicu aplikovať priamo a bezprostredne na prípad, ktorý súd rieši). Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátny súd musí skúmať, či môže smernici priznať aspoň účinok nepriamy, teda či môže zákon č. 258/2001 Z.z. vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice (eurokonformný výklad zákona) však nie je absolútny, pretože takýto výklad nemôže nahradiť výslovné znenie zákona, pretože by sa jednalo o výklad contra legem a rovnako tak eurokonformným výkladom nemožno porušiť ústavný princíp právnej istoty. To znamená, že pokiaľ aj zo smernice vyplýva, že absencia určitých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemá spôsobovať bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru, nemožno v tomto svetle vykladať zákon č. 258/2001 Z.z., ktorý vyslovene hovorí, že práve absencia tých istých náležitostí bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru spôsobuje. Takýmto výkladom by došlo k neprípustnému výkladu contra legem. Súčasne, ak by aj súd v tejto veci postupoval tak, že by použil výklad načrtnutý v predmetom rozsudku Súdneho dvora, má za to, že by došlo k nedôvodnému narušeniu ústavného princípu právnej istoty a nedôvodného odklonu od ustálenej súdnej praxe. Uvedené je neprípustné aj s poukazom na čl. 2 ods. 2 CSP, podľa ktorého právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. I napriek uvedenému, keby aj absencia náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z.z. (rozdelenie splátok na istinu, úroky, poplatky) a písm. g/ tohto zákona (konečná splatnosť úveru) nemala spôsobiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, neurčité uvedenie výšky RPMN (ako v prejednávanej veci - rozmedzím), by aj tak spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, a to aj podľa výkladu rozsudku Súdneho dvora EÚ C -42/15 z 09.11.2016, pretože tento v bode 69, 70 a 72 prakticky konštatoval to, že porušenie povinnosti veriteľa, ktorá má podstatný význam v kontexte smernice 2008/48, môže byť sankcionované podľa vnútroštátnej právnej úpravy zánikom nároku tohto veriteľa na úroky a poplatky. Takýto podstatný význam má povinnosť uviesť v zmluve o úvere najmä náležitosti, ako je ročná percentuálna miera nákladov (táto v prejednávanej veci nebola jednoznačne a určito uvedená), resp. bezúročnosť a bezpoplatkovosť by spôsobila absencia takej náležitosti, ktorá svojou povahou môže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah svojho záväzku. Čiže aj keby súd povedal, že splátka nemusí byť rozčlenená na istinu, úroky a poplatky a že konečná splatnosť úveru nemusí byť uvedená v zmluve, stále by bol úver bezúročný a bez poplatkov.

Súd teda dospel k záveru, že žalovanému tak v danom prípade nemohol vzhľadom na ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch vzniknúť zákonný nárok na zaplatenie akýchkoľvek úrokov alebo poplatkov. Prijatím takéhoto plnenia bez právneho dôvodu tak vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. Žalovaný mal pri právnom závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov nárok len na zaplatenie čistej istiny úveru t.j. skutočne poskytnutých finančných prostriedkov úveru 1.016,86 eur. Súd na tomto mieste dodáva, že za neprijateľný považuje postup žalovaného, ktorý pri vyplatení poskytnutej sumy úveru žalobcovi odpočítal odplatu za službu v zmysle bodu 8.8.1 písm. a) Dohody o poskytnutí služby vo výške 111,73 eur, ktorou službou bol žalobcovi umožnený odklad troch splátok úveru, pričom túto odplatu si vyúčtovala už v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či žalobca vôbec o takúto službu bude alebo nebude mať záujem, a či túto službu v čase trvania úverového vzťahu vôbec využije. Okresný súd má za to, že zmluvné dojednanie, ktoré oprávňuje žalovaného na takúto odplatu za poskytnutie služby, splatnosť odplaty ihneď pri poskytnutí úveru a jednostranné započítanie tejto odplaty s pohľadávkou dlžníka na vyplatenie schválených úverových prostriedkov hneď pri poskytnutí úveru, je neprijateľný postup žalovaného, výrazne v neprospech žalobcu, ako spotrebiteľa. Nepochybne by túto dohodu bolo možné vyhodnotiť nielen ako neplatnú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, ale zároveň aj ako absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Výška stanoveného poplatku predstavovala takmer 10 % poskytnutého úveru. Táto zmluvná odmena je neprimerane vysoká, keďže jej suma takmer dosahuje sumu 2 splátok, ktoré môžu byť odložené. Žalovaná nemala právo na takúto odplatu, a preto aj neoprávnene takúto svoju neexistujúcu pohľadávku započítala na pohľadávku žalovanej na poskytnutie úverovej sumy. Z tohto dôvodu súd pri rozhodovaní v danej veci o rozsahu bezdôvodného obohatenia vychádzal len zo skutočne poskytnutých peňažných prostriedkov žalobcovi.

Pri zisťovaní rozsahu bezdôvodného obohatenia súd vychádzal z tvrdení žalobcu, nakoľko tejto žalovaný nijakým spôsobom nerozporoval a síce, že žalovaný na základe predmetnej spotrebiteľskej zmluvy o revolvingovom úvere vyplatil žalobcovi celkovo sumu 1.016,86 eur a žalobca uhradil k zmluvám celkovo sumu 2.386,74 eur. Súd mal teda za nesporné, že na základe zmluvy bola poskytnutá istina

vo výške 1.016,86 eur (1.128,59 eur - 111,73 eur), celkovo bolo splatené 2.386,74 eur, platené bez právneho dôvodu bolo 1.369,88 eur a suma uplatnená v žalobe predstavovala sumu 1.369,88 eur t.j. postupnými platbami vychádzajúc z právneho záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetných spotrebiteľských úverov preplatil žalobca žalovanému sumu 1.369,88 eur, ktorá tak predstavuje rozsah bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, resp. majetkový prospech na strane žalovaného získaný plnením bez právneho dôvodu, ktorý je žalovaný povinný podľa § 451 Občianskeho zákonníka žalobcovi vydať.

Žalobcovi vzniklo právo aj na úroky z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 ods. 1 v znení účinnom do 01.02.2013 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktoré si uplatnil odo dňa podania návrhu na súd, t. j. od 23.02.2016 do zaplatenia.

Súd pri posudzovaní nároku na úroky z omeškania mal za to, že úroky z omeškania možno priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je ustanovený čas splnenia je treba podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že dlžník je povinný vydať bezdôvodné obohatenie prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie. Uvedený právny názor súd považuje za relevantný aj pri bezdôvodnom obohatení pozostávajúcom z jednotlivých platieb. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania odo dňa podania návrhu na súd, t. j. od 23.02.2016. Žalobcovi tak vznikol nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 1.369,88 eur od 23.02.2016 do zaplatenia, avšak žalobca si uplatnil len úrok vo výške 5,05 % ročne a v tejto sume mu bol aj priznaný, nakoľko súd nemôže priznať viac, ako žalobca žiada.

Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol na základe ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, nakoľko tento bol v konaní plne úspešný.

2. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobu zamietne alebo napadnutý rozsudok okresného súdu zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie porušuje povinnosť súdu členského štátu EÚ vykladať a aplikovať vlastné vnútroštátne právo v súlade s právnym poriadkom EÚ. Tvrdil, že postup súdu je nesprávny, čo potvrdzuje aj súdna prax a rozhodovacia činnosť Súdneho dvora EÚ. Smernica 2008/48/ES predstavuje sekundárny akt úniijného práva, ktorý je typický tým, že vo svojej podstate zaväzuje len členský štát povinnosťou prijať právnu úpravu. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ sa však vyvodzuje a všeobecne uznáva princíp nepriameho účinku smernice spočívajúci v tom, že pochybenie štátu pri implementácii smernice sa rieši tzv. súladným eurokonformným výkladom. Samotný nepriamy účinok smernice má v zmysle rozhodnutí Súdneho dvora EÚ dvojakú podobu, a to podobu dopĺňacieho účinku, kedy je povinnosťou súdu členského štátu vykladať vnútroštátne právo tak, aby doplnil chýbajúce neprevzaté ustanovenie úniijného práva, a teda zabezpečil jeho úplnú účinnosť alebo obmedzujúceho účinku, kedy súd členského štátu má prijať takú výkladovú možnosť, ktorá ustanovenie vnútroštátneho právneho poriadku kolidujúce s úniijným právom nebude zohľadňovať. Výnimkou z nepriameho účinku je prípad, kedy by sa uplatnila ako dôsledok v neprospech jednotlivca v horizontálnych vzťahoch. Ani smernica 2008/4/ES a ani vnútroštátne právo nezakotvujú žiadne právo na rozpis splátky v zmluve. Spotrebiteľ má právo vyžiadať si tzv. amortizačnú tabuľku, čo zodpovedá jeho právu vyplývajúcejmu z čl. 10 ods. 2 písm. i) smernice. Ani konštrukcia § 9 ods. 4 písm. i) zák. č. 258/2001 Z.z. nie je založená na tom, že sa upravuje právo spotrebiteľa na rozpis splátky priamo v zmluve. Ak zákonodarca chcel výslovne formulovať niektorú náležitosť uvedenú v zmluve ako právo spotrebiteľa, potom to výslovne uviedol. Tvrdil preto, že nepriamy účinok smernice vylúčený preto nie je. O nepriamy účinok sa súd prvej inštancie ani len nepokúsil, nevyhodnotil ho ani z pohľadu obmedzujúcej, vylučujúcej podoby a ani jeho dopĺňacej varianty. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove a názor Národnej banky Slovenska.

3. K odvolaniu žalovaného proti rozsudku okresného súdu podal písomné vyjadrenie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a súčasne zaviazat' žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania.

Vo svojom vyjadrení uviedol, že odvolanie podané žalovaným považuje za nedôvodné, nakoľko súd vec správne právne posúdil a jeho rozhodnutie je vecne správne. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí správne konštatoval, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky povinné náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a absenciu predmetných náležitostí zákon sankcionuje tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah a okresný súd správne konštatoval, že zmluva nespĺňa viaceré podmienky zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Okrem toho žalovaný v predmetnej zmluve uviedol chybný aj údaj o RPMN. Zákon o spotrebiteľských úveroch jasne stanovuje náležitosti, ktoré musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať.

Poukázal na to, že súd nemohol posúdiť vec vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42/15 z 9.11.2016, ktorý sa týkal výkladu Smernice 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, na ktorý sa žalovaný v podanom odvolaní odvoláva. Harmonizácia právnych noriem členských štátov EÚ sa uskutočňuje v rozdielnej kvalite, pričom hlavným nástrojom v harmonizácii sú smernice. Smernice sú jedným prameňom sekundárneho práva, ktoré však nie sú všeobecne záväznými normatívnymi právnymi aktmi. Smernice sú právnymi aktmi, ktoré členské štáty zavádzajú, aby vo svojich právnych poriadkoch uskutočnili k určitému vymedzenému dátumu zmeny tak, aby sa zabezpečila porovnateľná úroveň ochrany a aby si právo v jednotlivých štátoch neodporovalo. Prvou smernicou prijatou na pôde Európskej únie v oblasti spotrebiteľských úverov bola Smernica Rady 87/102/EHS o aproximácii zákonov iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru z 22. decembra 1986. V dôsledku prijatia Smernice 87/102/EHS sa od Slovenskej republiky vyžadovalo zakotvenie inštitútov slúžiacich na ochranu spotrebiteľa do právneho poriadku SR, čo viedlo k prijatiu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zák. SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Prijatím Smernice 87/102/EHS boli na úrovni Európskej únie prvýkrát ustanovené pravidlá pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z dôvodu výraznej zmeny druhov ponúkaných úverov na trhu a vzniku nových úverových nástrojov, ktoré bolo nepochybne potrebné upraviť, došlo dňa 23. apríla 2008 k prijatiu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluva o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS. Lehota na transpozíciu smernice bola stanovená do 11.6.2010. Predmetná Smernica 2008/48/ES bola do nášho právneho poriadku transponovaná zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Okresný súd predmetnú zmluvu posudzoval podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý predstavoval transpozíciu Smernice 87/102/EHS. Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15 z 9.11.2016 sa týkal výkladu Smernice 2008/48/ES, ktorá bola do slovenského právneho poriadku transponovaná zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného je zrejmé, že súd nemohol predmetnú vec posúdiť vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42-15 zo dňa 9.12.2016.

Smernice sú jedným z prameňov sekundárneho práva EÚ, ktoré však nie sú všeobecne záväznými normatívnymi právnymi aktmi pri konflikte smernice a vnútroštátneho zákona členského štátu musí vnútroštátny súd v prvom rade skúmať, či môže smernici priznať priamy účinok. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice vylúčený (priamy účinok je v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivosť dovoľá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice), vnútroštátny súd musí skúmať, či môže smernici priznať aspoň účinok nepriamy. Tento nepriamy účinok smernice však nie je absolútny, pretože takýto výklad nemôže nahradiť znenie zákona, pretože by sa jednalo o výklad contra legem, tzn. že pokiaľ aj so smernice vyplýva, že absencia určitých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemá spôsobovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, nemožno v tomto smere vykladať zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý výslovne hovorí, že práve absencia tých istých náležitostí bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru spôsobuje. Takýmto výkladom by došlo k neprípustnému výkladu contra legem. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ a judikatúru Najvyššieho súdu SR.

4. Krajský súd ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávneným subjektom, ktorým je žalovaný v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

5. V zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. V zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. V zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany konania konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

9. S rozhodnutím prvostupňového súdu, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP na tento poukazuje. Odvolateľ k veci samotnej neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav následne prijaté právne závery. Keďže súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazoval žalovaný aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné.

10. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd ďalej uvádza nasledovné:

11. Jedným z podstatných odvolacích argumentov žalovaného je tvrdenie, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

12. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie NS SR sp.zn. 7Cdo 7/2010 zo dňa 27. júla 2011).

13. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu strany sporu uzatvorili dňa 20.04.2009 úverovú zmluvu č. 8100020057, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi sumu 1.128,59 eur. Vyčerpanú sumu sa žalobca zaviazal splácať v 30 splátkach mesačne vo výške 68,98 eur so splatnosťou k 29. dňu v mesiaci. Žalovaný žalobcovi vyplatil na základe predmetnej zmluvy len sumu 1.016,86 eur (1.128,68 eur - 111,73 eur), nakoľko poplatok uvedený v bode 8.1 predmetných zmlúv, si hneď započítal žalovaný na poskytnuté úvery podľa bodu 8.4 zmluvy. Celkovo tak žalovaný poskytol žalobcovi sumu 1.016,86 eur. Žalobca žalovanému postupnými platbami uhradil sumu 2.386,74 eur.

14. Odvolací súd má za to, že zmluva o kontokorentnom úvere uzatvorená medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka, keďže ide o formulárovú zmluvu, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Z obsahu spisu možno vyvodiť záver, že v prípade namietanej zmluvy ide o formulárovú zmluvu, ktorej obsah žalobca ovplyvniť nemohol. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná formulárová), treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenie rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Z uvedeného dôvodu zmluvné dojednania podliehajú prieskumu v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Správne preto súd prvej inštancie podrobil súdnej kontrole zmluvné ustanovenia tak podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch.

16. Odvolací súd konštatuje, že na predmetnú zmluvu sa zároveň vzťahuje zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (§ 2 písm. a), b) zák. č. 258/2001 Z.z.) - zákon platný v čase uzatvorenia právneho úkonu. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch mal vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu lex specialis, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

17. V ust. § 2 písm. a) citovaného zákona je explicitne uvedené, že spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby pôžičky úveru alebo v inej právnej forme, pričom odvolací súd má za to, že pod pojem „iná právna forma“ nepochybne možno subsumovať aj úver.

18. Súd prvej inštancie správne ustálil, že v zmluve o úvere absentuje obligatórna náležitosť spotrebiteľského úveru v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. i), t.j. výška, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov.

19. V zmysle ust. § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. veta druhá, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) až j), k), l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

20. V zmysle ust. § 4 ods. 4 cit. zákona, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

21. Následkom absencie vyššie uvedeného je tak v zmysle ust. § 4 ods. 3 cit. zákona bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Pri takejto právnej úprave, ak takéto údaje zmluva neobsahovala, žalovanému nemohol vzniknúť zákonný nárok na zaplatenie dohodnutých poplatkov. Prijatím takéhoto plnenia bez právneho dôvodu preto vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie, ktoré žalovaný musí vydať v zmysle ust. § 451 Občianskeho zákonníka.

22. Taktiež správne okresný súd postupoval, keď považoval za neprijateľný postup žalovaného, ktorý pri vyplatení poskytnutej sumy úveru žalobcovi odpočítal odplatu za službu v zmysle bodu 8.8.1 písm. a) dohody o poskytnutí služby vo výške 111,73 eur, ktorého službou bol žalobcovi umožnený odklad troch splátok úveru s tým, že túto odplatu si žalovaný vyúčtoval už v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či žalobca vôbec o takúto službu bude alebo nebude mať záujem a či vôbec takúto službu v čase trvania úverového vzťahu využije. Správne okresný súd mal za to, že uvedené zmluvné dojednanie bolo neprijateľným postupom žalovaného výrazne v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa a správne uvedenú dohodu vyhodnotil ako neplatnú podľa § 53 ods. 5 OZ a zároveň absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi v súlade s ust. § 39 OZ. Zmluvná odmena bola neprimerane vysoká, predstavovala takmer 10 % poskytnutého úveru.

23. Pokiaľ žalovaný vo svojom odvolaní namieta, že rozhodnutie súdu prvej inštancie porušuje povinnosť súdu členského štátu EÚ vykladať a aplikovať vlastné vnútroštátne právo v súlade s právnym poriadkom EÚ, tak odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsiahle odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v predmetnom konaní, ktorý sa podrobne zaoberal otázkou priameho a nepriameho účinku smerníc EÚ. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom okresného súdu.

24. S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácii odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

25. Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom odvolacom konaní mala plný úspech strana žalobcu, a preto odvolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

26. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)